

Starec Paisij

Bohu se jako dar musí dávat to, co je nejčistší

Jednou jsem se tady, v našem chrámu, velice zarmoutil. Zarmoutil jsem se, když jsem viděl, jak malá je svíčka, kterou zapalujete na svatém prestolu. Ve svém chrámu nestavím tak malé svíčky dokonce ani na podsvícník před ikonostasem; považuji to za neuctivost.

— Starče, ale vždyť se říká, že svíce musí dohořet celá (až do konce).

— Ano, ať dohoří celá, ale důležité je, kde dohoří. Je rozdíl mezi tím, když dohoří celá na podsvícníku, kam staví svíčky světší lidé, a nebo (dohoří-li) na svatém prestolu či žertveníku. Zapalovat v oltáři poloviční svíčku se nehodí; jde o neuctu. A to samé na lustru (řecky „polyelaio“, církevně-slovansky „panikadilo“) — i kdyby svíčky tam byly ještě dostatečně veliké, že by vydržely hořet až do konce služby, není to důvod je tam nechávat — v případě, že jsou malé, vždy je už vyměňte. A na vchodu při Božské liturgii, malém i velkém, vždycky používejte velikou svíci, protože symbolizuje ctihodného Předchůdce (sv. Jana Křtitele). Někde, aby ušetřili, dokonce zhasínají lampády. Avšak přitom nechápou, že tam, kde je úcta k Bohu, tam Bůh posílá veliké požehnání. Taktéž používat na panychidě tenké svíčky, které se podobají nitkám namočeným do vosku, je projevem neucty. Takové svíčky je hanba dávat lidem.

— Starče, a co sestry? Mohou ve svých keliích pálit svíček kolik chtějí?

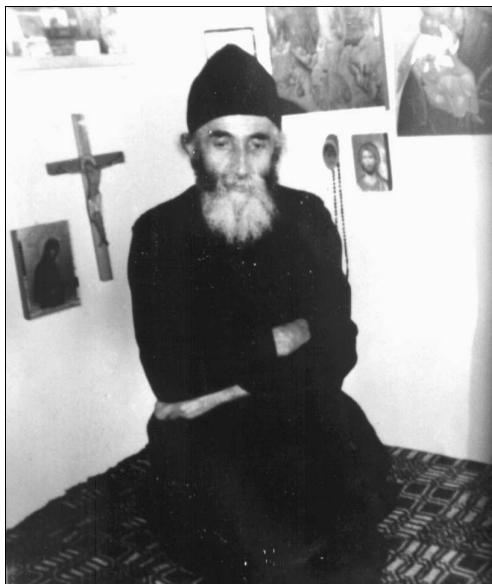
— Ať je zapalují, aby i ďábel shořel. Vždyť to je on, kdo podpaluje celý svět. Dále, když zapalují svíčku, tak aby to mělo smysl, musí do doprovázet modlitba.

Velikým dílem je odevzdat se Bohu! Jíme sladké plody, a pryskyřici ze stromů přinášíme v podobě kadidla jako oběť Bohu. Jíme med, a jako oběť Bohu přinášíme vosk, jenže i ten často smícháváme s parafínem (čili šidíme)! Jestliže Bohu z vděčnosti za Jeho štědré a bohaté dary přinášíme pouhou voskovou svíci, tak proč se na ní ještě dopouštět podvodů? Co teprve, kdyby Bůh chtěl, abychom mu přinášeli med!? Dovedu si představit, co všechno bychom potom prováděli! V oběť bychom mu přinášeli nějakou medovou šťávu nebo trochu vodičky s cukrem.

A pak nás Bůh má brát vážně! Šetřit je možné na všem, jenom ne na službě Bohu. Bohu je zapotřebí přinášet to nejčistší a to nejlepší.

— Starče, lidé ne zcela přesně chápou, proč by pálení parafínových svíček mělo být projevem neucty.

— Řekněte jim tedy: „Jestliže v chrámu zapalujete parafínové svíčky, tak tím škodíte Vašemu zdraví.“ Tehdy se trochu zamyslí. A v případě, že se jedná o chrám malinký (a používá-li v něm takové nepřírozené levné chemické svíce), tak se mohou začít dusit! Lepší je zapálit jednu malinkou svíčku, ale z čistého vosku, nežli zdraví škodlivou velkou parafínovou svíci. Navíc se někteří kvůli tomu necítí dobře a v chrámu

omdlévají. Malinký chrám a stále v něm plápolá tento parafín! ...

Kdyby však šlo jen o to ... Ještě k tomu všemu totiž dokonce chtějí nalévat do lampád olej, který se nehodí používat do jídla. Kam až se to lidé dostali! Ve Starém Zákoně se píše, že olej, který se používal v chrámu, se musel připravovat z oliv, načesaných ze stromů, a ne z těch, které spadly na zem.

Potřebuje snad Bůh olivy a kadidlo? Nikoliv, ale dojí má Ho to, že tento dar je vyjádřením vděčnosti a lásky člověka k Němu. Na Sinaji na mě učinilo dojem toto: Beduíni nemají ubožáci nic, co by darovali (Bohu). Z toho důvodu dělají toto: seberou kamínek, který je trochu odlišný od jiných velmi malinkých, nebo najdou-li někde v rozsedlině dva—

tři lístky, kladou to na kámen, do něhož Mojžíš udeřil holí a tekla z něj voda, a tak svůj dar nechávají tam. A matky, které kojí, tak jdou tam (k tomu kameni) a uroní (na tento kámen) několik kapek svého mléka s myšlenkou: „Kéž by mi Bůh dal mléko na krmení mých dětí.“ Pohleď, jakou mají vděčnost (Bohu)! Není to nic bezvýznamného. A co děláme my? ...

Tito lidé nás budou soudit. Tam na kámen pokládají dřívka, lístky, kamínky ... Bůh, to potřebuje? Ne, nepotřebuje, ale Bůh pomáhá, když vidí dobré srdce a dobré rozpoložení.

— Starče, když zapalují svíčku, tak je důležité říkat, z jakého důvodu ji stavím?

— Když zapaluješ svíci, kam ji posíláš? Cožpak ji nikam neposíláš? Svíčkou Boha o něco prosíme. Když ji zapaluješ a říkáš: „Za ty, kteří strádají tělesně i duševně, a za toho, kdo to potřebuje ze všech nejvíce,“ tak mezi těmi lidmi jsou jak živí tak i zesnulí. Víš, jakou útěchu zakoušejí zesnulí, když za ně stavíme svíčku? Tímto způsobem se nacházíme v duchovním spojení s živými i se zesnulými. Jedním slovem, svíčka je „anténa“, s pomocí které vstupujeme do kontaktu s Bohem, s nemocnými, se zemřelými, a tak dále.

— Starče, kvůli čemu okuřujeme kadidlem?

— Pálíme-li je jako díkůvzdání Bohu, Jeho oslavujeme a děkujeme Mu za Jeho dobrodiní po celém světě. Kadidlo je taktéž dar. Když okouříme ikony v chrámu, tak ho přinášíme Bohu a svatým, okuřujeme lidi — živé ikony Boha. K prosbě nebo k díkůvzdání přikládejte srdce. „Bože můj, celým srdcem tě prosím, abys mi projevil tuto milost,“ to říkám prostřednictvím svíčky. Kadidlem vzývám takto: „Děkuji Ti, Bože můj, celým srdcem svým za veškeré Tvé dary. Děkuji Ti za to, že mi odpouštíš mnohé mé hříchy, nevděčnost celého světa a mojí vlastní velikou nevděčnost.“ Jak je to jen možné, rozvíjejte v sobě úctu, skromnost. To vám pomůže získat blahodaň Boží. Protože, když člověk má úctu, duchovní skromnost, a když je ještě pokorný, pak přijímá blahodaň Boží. Jestliže však v něm není úcta a skromnost, tak se k němu Boží blahodaň nepřibližuje. Ve Svatém Písmu je napsáno: „Na koho pohlédnu?, pouze na tichého a mlčenlivého a kdo se chvěje před mým slovem“ (Iz 66, 2).

Přeloženo z knihy: „Blahoslavené památky starec Paisij Svatohorec. Slova, díl II. Duchovní probuzení“, str. 153-156.

(Vydavatel: Izdatelskij dom „Svatá Hora“. Moskva r. 2001)